

H O T Ă R Ă R E A nr.1-68/2026
cu privire la examinarea contestației înaintate de Inspecția procurorilor
împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-51/2021 din 22.12.2021
emisă în privința ex-procurorului Roman Statnîi

26 februarie 2026

municipiul Chișinău

Examinând în ședință deschisă contestația înaintată de Inspecția procurorilor împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-51/2021 din 22.12.2021, audiind informația prezentată de către domnul Eduard Panea, Consiliul Superior al Procurorilor -

C O N S T A T Ă :

Prin Hotărârea nr.3-51/2021 din 22.12.2021, Colegiul de disciplină și etică a încetat procedura disciplinară în privința ex-procurorului în Procuratura Anticorupție, Roman Statnîi, pe motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară.

La data de 29.12.2021, Inspecția procurorilor a înregistrat la Consiliul Superior al Procurorilor o contestație împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-51/2021 din 22.12.2021, solicitând casarea acesteia și adoptarea unei noi hotărâri, conform prevederilor art.86 alin.(3) lit. b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

I. Circumstanțele reflectate în sesizările cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară:

La data de 06.03.2020, procurorul delegat în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Vitalie Costișanu, a sesizat Consiliul Superior al Procurorilor cu referire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare admise de către procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție la pornirea și exercitarea urmăririi penale în cauza nr. xxxxxxxxxxxx.

Prin sesizarea de referință s-a menționat că, *urmărirea penală în cauza nr.xxxxxxxxxxxx a fost inițiată la 17.01.2018 de procurorul în Procuratura Anticorupție, Roman Statnîi, în baza art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal, privind presupusa spălare de bani săvârșită de Xxx Xxxxx, Xxx Xxxx și alte persoane nedeclarate de organul de urmărire penală.*

La data de 12.08.2019, cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx a fost conexată cu cauza nr. xxxxxxxxxxxx, inițiată la 29.01.2019 de același procuror, pe presupusele acțiuni ilegale ale fondatorilor și factorilor de decizie ai SRL „XXXXX”, conform art. 244 alin. (2) lit. b) din Codul penal.

Prin ordonanța din 31.01.2019, procurorul Roman Statnîi a dispus disjungerea materialelor în privința lui Xxx Xxxx, Xxx Xxxxx, Xxxxxx Xxxxxxxxxx, Xxxx Xxxx, Xxxxxx Xxxxx, Xxxxxx Xxxxxx, Xxxxxx Xxxxx, Xxxxxxxx Xxxxxxxxx și Xxxx Xxxxx, pentru presupusele infracțiuni prevăzute de art. 244 alin. (2) și art. 243 alin.(3) lit. b) din Codul penal, atribuindu-li-se numărul de dosar xxxxxxxxxxxx.

Ulterior, la 15.02.2019, cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, în privința lui Xxx Xxxx și a SRL „XXXXX”, învinuiți conform art. 42 alin. (3), 244 alin. (2) lit. b) și art. 42

alin. (3), 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal, a fost remisă cu rechizitoriu instanței de judecată pentru examinare în fond.

La data de 16.08.2019, prin ordonanța Procurorului General interimar, Dumitru Robu, a fost dispusă retragerea cauzei nr. xxxxxxxxxxxx din gestiunea Procuraturii Anticorupție și transmiterea acesteia Centrului Național Anticorupție, pentru continuarea urmăririi penale.

Autorul sesizării a menționat că, la data de 17.01.2018, procurorul Roman Statnîi a dispus pornirea urmăririi penale fără a verifica datele din procesul-verbal și fără a administra probe suplimentare.

Astfel, în momentul pornirii urmăririi penale, au fost neglijate prevederile art.274 din Codul de procedură penală, întrucât nici materialele anexate, nici actul de sesizare nu indicau existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea vreunei infracțiuni. Mai mult, procurorul, deși avea la dispoziție termenul legal de 30 de zile pentru verificarea circumstanțelor și administrarea probelor necesare, a dispus imediat și prematur începerea urmăririi penale.

Totodată, cu toate că Procuratura Anticorupție a fost sesizată privind săvârșirea unei infracțiuni de evaziune fiscală, procurorul Roman Statnîi ilegal a dispus pornirea urmăririi penale potrivit elementelor infracțiunii prevăzute la art.243 din Codul penal - spălarea de bani, fără a ține cont de faptul că la etapa respectivă era configurată o circumstanță prevăzută la art. 275 pct. 1) din Codul de procedură penală, care excludea urmărirea penală – nu exista fapta infracțiunii.

Autorul sesizării a precizat că, la data de 29.01.2019, după un an de la pornirea urmăririi penale potrivit elementelor infracțiunii prevăzute la art.243 din Codul penal, procurorul Roman Statnîi, având ca temei actul de control nr.x-xxxxxx din 02.11.2018 și procesul-verbal de consemnare a opiniei din 17.12.2018, emise de Serviciul Fiscal de Stat, s-a autosesizat și a dispus pornirea urmăririi penale în cauza nr.xxxxxxxxxx, potrivit art.244 alin.(2) lit. b) din Codul penal, care a fost conexată la cauza penală nr.xxxxxxxxxx.

Din conținutul sesizării rezultă că, în pofida faptului că urmărirea penală a fost pornită ilegal, organul de urmărire penală a dispus și a efectuat neîntemeiat și în mod abuziv o serie de măsuri speciale de investigații și acțiuni de urmărire penală, care au cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor persoanelor fizice și juridice.

Astfel, procurorul Roman Statnîi a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații – interceptarea și înregistrarea comunicărilor, efectuate prin intermediul telefoanelor mobile ce aparțineau cetățenilor Xxx Xxxxx, Xxxxx Xxxxxxxx, Xxxxx Xxxxxxx, Xxx Xxx, Xxxxx Xxxxx, Xxxxx Xxxxxx, Xxxxx Xxxxxx, Xxxxx Xxxxx, Xxx Xxxxx și Xxx Xxx.

Totodată, la 27.02.2018, procurorul Roman Statnîi a dispus efectuarea percheziției la domiciliul cet. Xxx Xxxxx, măsură autorizată la aceeași dată de către judecătorul de instrucție, urmare a cărora au fost descoperite și ridicate mai multe bunuri materiale și dispozitive de stocare a informației, însă potrivit raportului de expertiză judiciară nr.xx/x/x-x-xxxx din 08.08.2018, careva date relevante pentru cauza penală nu au fost descoperite. La fel, s-au efectuat percheziții în automobilul ce aparține lui Xxx Xxx și în safeul individual deținut de acesta.

De asemenea, organul de urmărire penală a dispus, în mod abuziv, aplicarea sechestrului pentru repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, precum și pentru

garantarea executării pedepsei amenzii, în vederea unei eventuale confiscări speciale sau extinse, asupra mai multor bunuri imobile și mobile ce aparțin agenților economici SRL „XXXXXX”, SRL „XXXXXXXX”, SRL „XXXXXXXX”, SRL „XXXXXX”, SRL „XXXXXXXX”, SRL „XXXXXXXX XXX”, SRL „XXXXXXXX XXX”, SRL „XXXXXX XXX”, SRL „XXXXXX XXX” și a cet. XXXX XXXX.

La fel, neavând bază probantă concludentă și suficientă pentru punerea sub învinuire a unor persoane, dar mai cu seamă în lipsa temeiurilor de aplicare a măsurilor procesuale de constrângere și a măsurilor preventive, procurorul Roman Statnîi a dispus, în mod abuziv, punerea sub urmărire penală a mai multor figurați cu aplicarea în privința acestora a măsurilor procesuale de constrângere și a măsurilor preventive în mod nejustificat.

Din materialele cauzei penale rezultă că Xxx XXXX, Xxx XXXX, XXXXXX XXXXXXXXXXX, XXXX XXXX, XXXXXX XXXXX, XXXXXX XXXXXX, XXXXXX XXXXX, XXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXX, XXXXX XXXXX, XXXXXX XXXXXXXXXXX, XXXX XXXX și XXXX XXXXX au fost puși sub învinuire în mod abuziv, contrar prevederilor art.281 din Codul de procedură penală, or, actele de învinuire au fost formulate neclar și fără a cuprinde toate datele la alin.(2) al normei respective, dar mai ales au fost formulate în condițiile în care organul de urmărire penală nu dispunea de probe concludente și suficiente în acest sens.

În sesizare se mai menționează că, în continuarea acțiunilor considerate ilegale și abuzive, reprezentanții organului de urmărire penală, în scopul stabilirii infracțiunii predicat pentru fapta de spălare de bani în legătură cu care s-a dispus pornirea urmăririi penale, au ignorat principiul *non bis in idem*. Astfel, fără a ține cont că în perioada fiscală precedentă aceeași subdiviziune a Serviciului Fiscal de Stat (Direcția control și constatare infracțiuni) a efectuat un control fiscal suplimentar prin metoda verificării totale, reprezentanții organului de urmărire penală au insistat pe lângă Serviciul Fiscal de Stat pentru efectuarea unui „control fiscal total repetat”.

Urmare a presiunii din partea organului de urmărire penală, Serviciul Fiscal de Stat ilegal a efectuat un control fiscal suplimentar prin metoda verificării totale și a expediat în adresa Procuraturii Anticorupție - procesul-verbal de consemnare a opiniei din 17.12.2018, care includea și perioada asupra căreia a fost efectuat deja controlul total și potrivit concluziei căruia s-au stabilit abateri la reducerile procentuale acordate la procurarea de produse petroliere deținătorilor de carduri.

La 01.01.2019, SRL „XXXXX” a depus contestație împotriva Deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr.X din 28.11.2018, emisă în urma efectuării controlului fiscal, exprimându-și dezacordul cu modul de interpretare a dispozițiilor art.93 și art.99 din Codul fiscal, argumente care nu au fost luate în considerație, astfel la 07.02.2019 a fost emisă Decizia nr.39 pe marginea contestației împotriva Deciziei nr.X din 28.11.2018.

La 18.12.2019, prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani s-a dispus admiterea cererii de chemare în judecată depusă de SRL „XXXXX” împotriva Serviciului Fiscal de Stat, cu anularea actului administrativ nr.X din 28.11.2018 și a deciziei nr.X din 07.02.2019.

În pofida faptului că reprezentanții SRL „XXXXX” au contestat actul de control care a stat la baza emiterii procesului-verbal de consemnare a opiniei, la 04.11.2019, procurorul în Procuratura Anticorupție, Cristina Gladcov, i-a înaintat lui

Xxxx Xxxxx învinuirea definitivă fiindu-i incriminate două capete de acuzare potrivit art.42 alin.(3), art.244 alin.(2) lit.b) și art.243 alin.(3) lit.b) din Codul penal.

Autorul sesizării a subliniat că, infracțiunea prevăzută la art.244 din Codul penal, putea fi imputată contribuabilului SRL „XXXXX” și nici de cum nu putea fi incriminată lui Xxxx Xxxxx, deoarece în toate cazurile se implică prezența subiectului special, și anume: administrator, director, director comercial, contabil, etc., calități pe care ultimul nu le-a deținut nici în perioada comiterii faptei, dar nici ulterior.

Astfel, autorul sesizării a menționat că fapta pusă la baza acuzațiilor penale aduse lui Xxxx Xxxxx, privind comiterea infracțiunii prevăzute la art.244 din Codul penal, nu întrunește elementele infracțiunii, situație ce cade sub incidența prevederilor art.275 pct.3) din Codul de procedură penală.

În ce privește infracțiunea prevăzută la art.243 alin.(3) lit.b) Cod penal, care a fost incriminată tuturor figuranților (inclusiv lui Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxxx), această faptă nu doar că nu exista, dar era o decizie a Serviciul Fiscal de Stat de sancționare a contribuabilului SRL „XXXXX”, care devenise nu doar definitivă, dar și fusese executată integral.

Mai mult, decizia Serviciului Fiscal de Stat care a stat la baza pornirii urmăririi penale potrivit prevederilor art.244 din Codul penal a fost adoptată după un an de la pornirea urmăririi penale pentru fapta de spălare de bani.

În consecință, prin ordonanța din 20.02.2020, procurorul delegat în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Vitalie Costișanu, a dispus scoaterea integrală de sub urmărire penală a învinuiților Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxxx, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art.42, art.244 alin.(2) lit.b) din Codul penal și nu există fapta infracțiunii prevăzute la art.243 alin.(3) lit.b) din Codul penal.

La aceeași dată s-a dispus și revocarea tuturor măsurilor preventive, măsurilor asiguratorii și clasarea cauzei penale și a procesului penal nr.xxxxxxxxxx, din motiv că nu este bănuit sau învinuit, precum și există circumstanțe prevăzute la art.275 pct.1) și pct.3) din Codul de procedură penală.

Ulterior, la data de 23.02.2021 în circuitul instituțional al Consiliului Superior al Procurorilor a parvenit sesizarea procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Ion Caracuian, cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare admise de către procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție (suspendat), Viorel Morari, și ex-procurorul Roman Statnîi, în cadrul pornirii și instrumentării cauzelor penale nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx.

Astfel, în sesizarea de referință s-a reținut că *la 02.03.2020, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a dispus începerea urmăririi penale în cauza nr.xxxxxxxxxx, în baza art.328 alin.(3) lit.d), art.306 alin.(2) lit.a) și art.308 alin.(1) din Codul penal.*

La 09.06.2020, la cauza penală nr.xxxxxxxxxx a fost conexată cauza nr.xxxxxxxxxx, în cadrul căreia urmărirea penală a fost începută de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, la 20.05.2020, în baza art.332 alin.(1) din Codul penal.

La 06.07.2020, la cauza penală nr.xxxxxxxxxx a fost conexată cauza nr.xxxxxxxxxx, începută la 02.07.2020, de către Procurorul General, în baza art.328 alin.(3) lit.b), art.306 alin.(2) lit.a) și art.308 alin.(1) din Codul penal.

Urmare a probelor concludente și pertinente administrate în cauza penală, la 27.01.2021, i-a fost înaintată învinuirea lui Roman Statnîi, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunilor prevăzute la art.328 alin.(3) lit. b), din Codul penal - excesul de putere, adică săvârșirea de către o persoană cu funcție de demnitate publică, a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice; art.332 alin.(2) lit. b) din Codul penal - falsul în acte publice, adică înscrierea de către o persoană cu funcție de demnitate publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din alte interese personale; art.308 alin.(1) din Codul penal - reținerea ilegală, adică, reținerea ilegală cu bună-știință de către o persoană care efectuează urmărirea penală și art.306 alin.(2) lit. a) din Codul penal - tragerea cu bună-știință la răspundere penală a unei persoane nevinovate, adică, tragerea cu bună-știință la răspundere penală a unei persoane nevinovate de cei care efectuează urmărirea penală urmărind învinuirea de săvârșire a unei infracțiuni grave.

Autorul sesizării consideră că, faptele procurorului Roman Statnîi pot constitui inclusiv abatere disciplinară, menționând în acest sens că, având ca temei rezoluția procurorului-șef, la 16.01.2018, acesta a înregistrat adresa nr.34/32 din 15.01.2018, în R-1 al Procuraturii Anticorupție sub nr.23, iar la 17.01.2018, bazându-se în mod exclusiv pe materialele întocmite și expediate de către Xxxx Xxxxxx, fiind conștient că în actul de sesizare au fost înscrise date fără niciun suport material (*date vădit false*) și fără a acumula alte date obiective, cu toate că în ordonanța de începere a urmăririi penale face mențiunea respectivă, neîntemeiat decide să pornească urmărirea penală în cauza nr.xxxxxxxxxxxx, în baza art.243 din Codul penal.

Ca urmare, imediat după pornirea urmăririi penale, neîntemeiat și ilegal, fără a acumula alte date obiective, conducătorul grupului de urmărire penală, Roman Statnîi, a dispus ilegal și a realizat o serie de măsuri speciale de investigații: *interceptarea și înregistrarea de comunicații telefonice; colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice*, acțiuni de urmărire penală: *percheziția*, măsuri asigurătorii - *sechestrul*, prin care a încălcat iremediabil drepturile și libertățile fundamentale ale mai multor persoane, și aume:

- au fost dispuse și efectuate 33 de percheziții în cadrul cărora au fost ridicate documente financiar-contabile, bunuri și valori materiale, mijloace tehnice și mijloace financiare în valută națională și străină, care au fost indisponibilizate de organul de urmărire penală, fiind periclitată activitatea persoanelor fizice și juridice respective;

- au fost interceptați 14 abonați, mulți dintre care ulterior nici măcar nu au avut calitate pe dosar;

- au fost sechestrate 190 de bunuri mobile și imobile, măsuri care au fost menținute și s-au revocat doar odată cu terminarea urmăririi penale și cu adoptarea ordonanței de clasare a cauzei penale și sentinței de achitare.

În același timp, pentru a intimida figuranții, procurorul Roman Statnîi, în lipsa temeiurilor și motivelor de aplicare a măsurilor procesuale de constrângere, a dispus reținerea cetățenilor Xxxxxx Xxxxx, Xxxxxx Xxxxxxxx, Xxx Xxxxx, Xxx Xxxx, Xxxx Xxxx, Xxxxx Xxxxx, Xxxxxxxx Xxxxxxxx și Xxxx Xxxx, care, în continuare, au fost supuși diverselor măsuri preventive, inclusiv, măsurii preventive - *arestarea preventivă*, pentru diferite termene.

Imediat după aplicarea măsurilor procesuale de constrângere, la 04.03.2018, fără a dispune de probe pertinente și concludente, Roman Statnîi a dispus tragerea la răspundere penală a cetățenilor XXXXX XXXXX, XXXXXX XXXXX, XXXXXX XXXXXXXXXXX, XXX XXXXX, XXXX XXXX, XXX XXXX, XXXXXX XXXXX, XXXX XXXX, XXXXXX XXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXX, XXXXXX XXXXXX și XXXX XXXX, prin înaintarea învinuirilor, incriminându-le comiterea infracțiunii prevăzute la art.243 alin.(3) lit.b) din Codul penal.

Ulterior, conștientizând faptul că a dispus punerea ilegală sub învinuire a unor persoane nevinovate și după ce în privința acestora au fost dispuse măsuri procesuale de constrângere, măsuri preventive și au fost supuși altor acțiuni care i-au limitat în drepturi și libertăți fundamentale, la 23.11.2018 și, respectiv, la 11.02.2019, procurorul Roman Statnîi a dispus scoaterea de sub urmărire penală a cetățenilor XXXXXX XXXXXXXXXXX, XXXXX XXXXX, XXXXXX XXXXX, XXXXXX XXXXXXXXXXX, XXX XXXXX, XXXX XXXX, XXXXXX XXXXX, XXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXX, XXXXXX XXXXXX, în baza art.275 pct.3) din Codul de procedură penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art.243 alin.(3) lit.b) din Codul penal, continuând să-i mențină în calitate de învinuiți, pe aceleași temeieri de drept și de fapt, pe XXXX XXXX, XXXX XXXXX și XXX XXXX.

La fel, pentru a-și justifica acțiunile ilegale, la 12.02.2018, procurorul Roman Statnîi a dispus punerea ilegală sub învinuire a persoanei juridice SRL „XXXXX”, incriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.244 alin.(2) lit.b) din Codul penal și art.243 alin.(3) lit. b) din Codul penal și a persoanei fizice XXX XXXX, incriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.42 alin.(3), art.244 alin.(2) lit.b) din Codul penal și art.243 alin.(3) lit.b) din Codul penal, iar la 14.02.2019, a dispus transmiterea respectivei cauze penale cu rechizitoriu în instanța de judecată.

Autorul sesizării a subliniat că conduita ilegală a procurorului Roman Statnîi la investigarea cauzelor penale nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx se demonstrează prin actele de dispoziție, care au fost emise și semnate nemijlocit de el, precum și modul în care a înțeles să exercite urmărirea penală, fapt care s-a soldat cu clasarea, la 20.02.2020, a cauzei penale nr.xxxxxxxxxx și, respectiv, emiterea la 09.12.2020, a unei sentințe de achitare în cauza nr.xxxxxxxxxx, de către Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

Totodată, din perspectiva autorului sesizării, este oportună examinarea acțiunilor procurorului Roman Statnîi, privind legalitatea inițierii și efectuării urmăririi penale în cauza nr.xxxxxxxxxx, cu privire la următoarele aspecte:

1. Legalitatea începerii urmăririi penale în cauzele nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx;
2. Legalitatea dispunerii acțiunilor de urmărire penală – *percheziția*;
3. Legalitatea dispunerii măsurilor speciale de investigații - *interceptarea și înregistrarea comunicărilor*;
4. Legalitatea dispunerii măsurilor asigurătorii – *sechestru*;
5. Legalitatea reținerii în baza art. 166 din Codul de procedură penală a cet-lor XXXXXX XXXXX, XXXXXX XXXXXXXXXXX, XXX XXXXX, XXX XXXX, XXXX XXXX, XXXXX XXXXX, XXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXX și XXXX XXXX;
6. Legalitatea tragerii la răspundere penală a cet-lor XXXXX XXXXX, XXXXXX XXXXX, XXXXXX XXXXXXXXXXX, XXX XXXXX, XXXX XXXX, XXX XXXX, XXXXXX XXXXX,

Xxxx Xxxx, Xxxxx XXXXXXXXXXX, XXXXXXXX XXXXXXXX, XXXXXX XXXXXXX, XXXX XXXX și a persoanei juridice SRL „XXXXX”;

7. Legalitatea expedierii în instanța de judecată cu rechizitoriu a cauzei penale nr.xxxxxxxxxxxx, în privința lui Xxx Xxxx și SRL „XXXXX”.

În virtutea prevederilor art.45 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, sesizările au fost transmise, conform competenței, Inspecției procurorilor, pentru examinarea acțiunilor ex-procurorului Roman Statnîi.

II. Circumstanțe stabilite în cadrul verificării sesizărilor disciplinare de către Inspecția procurorilor

În urma verificărilor efectuate de către Inspecției procurorilor, la 06.04.2020 și la 22.04.2021, au fost adoptate decizii în care au fost reținute toate argumentele reflectate în sesizările disciplinare din 06.03.2020 și, respectiv, 23.02.2021, menționându-se că acestea și-au găsit confirmare prin dovezile administrate.

În acest sens, prin **Decizia din 06.04.2020**, Inspecția procurorilor a stabilit că, *urmărirea penală în cauza nr.xxxxxxxxxxxx, a fost pornită la 17.01.2018, de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Roman Statnîi, în baza art.243 alin.(3) lit. b) din Codul penal - spălarea banilor, de către cet. Xxxx Xxxx, Xxx Xxxx și alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală*

La 12.08.2019, la cauza penală nr. xxxxxxxxxxxxxx a fost conexată cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx, pornită la 29.01.2019, de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Roman Statnîi, în baza art.244 alin.(2) lit.b) din Codul penal, pe faptul acțiunilor pretins ilegale a fondatorilor și factorilor de decizie ai SRL „XXXXX”.

La 31.01.2019, prin ordonanța procurorului Roman Statnîi. s-a dispus disjungerea din cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx a materialelor în privința cet-lor Xxx Xxxx, Xxx Xxxx, Xxxxx XXXXXXXXXXX, Xxx Xxxx, Xxxxx Xxxx, Xxxxx Xxxx, Xxxxx Xxxx, Xxxxx Xxxx și Xxxxx Xxxx, pe faptul comiterii de către aceștia a infracțiunilor prevăzute de art.244 alin.(2) și art.243 alin.(3) lit.b) din Codul penal, cu atribuirea numărului xxxxxxxxxxxxxx.

La 15.02.2019, cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx, în privința lui Xxx Xxxx și agentului economic SRL „XXXXX”, învinuiți conform art.42 alin.(3), 244 alin.(2) lit.b) și art.42 alin.(3), 243 alin.(3) lit.b) din Codul penal, a fost remisă cu rechizitoriu în instanța de judecată pentru examinare în fond.

Analizând probele administrate în cadrul examinării sesizării, Inspecția a reținut că, *prin ordonanța procurorului delegat în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Vitalie Costișanu din 20.02.2020, a fost dispusă scoaterea integrală de sub urmărire penală a învinuiților Xxx Xxxx și Xxx Xxxx, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art.42, art.244 alin.(2) lit.b) din Codul penal și nu există faptul infracțiunii prevăzute la art.243 alin.(3) lit.b) din Codul penal.*

La aceeași dată a fost dispusă revocarea tuturor măsurilor preventive, măsurilor asiguratorii, cu clasarea cauzei penale și a procesului penal nr.xxxxxxxxxxxx, din motiv că nu a fost identificat un bănuit sau un învinuit și există circumstanțele prevăzute la art.275 pct.1) și pct.3) din Codul de procedură penală.

Astfel, Inspecția procurorilor a constatat că, prin acțiunile sale, admise la pornirea și exercitarea urmăririi penale în cauza nr. xxxxxxxxxxxxxx, ex-procurorul în Procuratura Anticorupție, Roman Statnîi a încălcat drepturile și libertățile

fundamentale ale cetățenilor, producând totodată atingere onoarei și imaginii procuraturii, manifestate prin încălcarea prevederilor art. art. 1 alin.(2) și (3), 7 alin.(1), 8 alin.(3), 10 alin.(1), 19 alin.(3), 254 alin.(1), 274 și 281 alin.(2) din Codul de procedură penală, precum și principiului supremației legii, prevăzut în pct. 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3, 6.1.4 și 6.1.5 din Codul de etică al procurorilor.

Potrivit constatărilor reținute în **Decizia Inspecției procurorilor din 22.04.2021**, acțiunile ex-procurorului în Procuratura Anticorupție, Roman Statnii, la instrumentarea cauzelor penale nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx, generează suspiciuni privind legalitatea acțiunilor efectuate, în special, cu referire la următoarele aspecte:

1. Legalitatea începerii urmăririi penale în cauzele nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx;

2. Legalitatea dispunerii acțiunilor de urmărire penală – *percheziția*;

3. Legalitatea dispunerii măsurilor speciale de investigații - *interceptarea și înregistrarea comunicărilor*;

4. Legalitatea dispunerii măsurilor asigurătorii – *sechestrul*;

5. Legalitatea dispunerii măsurilor de reținere și arestare preventivă a cet-lor Xxxxxx Xxxxx, Xxxxxx Xxxxxxxxx, Xxx Xxxxx, Xxx Xxxx, Xxxx Xxxx, Xxxxx Xxxxx, Xxxxxxxxx Xxxxxxxxx și Xxxx Xxxx;

6. Legalitatea tragerii la răspundere penală a cet-lor Xxxxx Xxxxx, Xxxxxx Xxxxx, Xxxxxx Xxxxxxxxx, Xxx Xxxxx, Xxxx Xxxx, Xxx Xxxx, Xxxxxx Xxxxx, Xxxx Xxxx, Xxxxx Xxxxxxxxx, Xxxxxxxxx Xxxxxxxxx, Xxxxxx Xxxxx, Xxxx Xxxx și a persoanei juridice SRL „XXXXX”;

7. Legalitatea expedierii în instanța de judecată cu rechizitoriu a cauzei penale nr.xxxxxxxxxx, în privința lui Xxx Xxxx și SRL „XXXXX”.

Drept urmare, Inspecția procurorilor a constatat că, prin acțiunile sale, ex-procurorul Roman Statnii a încălcat drepturile și libertățile fundamentale a cetățenilor, producând totodată atingere onoarei și imaginii procuraturii, manifestate prin încălcarea prevederilor art. art. 1 alin.(2) și (3), 7 alin.(1) și (2), 8 alin.(3), 10 alin.(1), 19 alin.(3), 52 alin.(1) pct.1), 2), 6), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 23), 25), 27), 53¹ alin.(2) lit. a), d), f), g), i), j), k), 132¹ alin.(2), 254 alin.(1), 271 alin.(1), 274 alin.(1), 281 alin.(1), 283 alin.(1), 291 alin.(1), 296 alin.(2) din Codul de procedură penală; art.art. 4 alin.(1) și (2), 6 alin.(1) și (2) și 51 alin.(1) și (2) din Codul penal, precum și prevăzut în pct. 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3, 6.1.4 și 6.1.5 din Codul de etică al procurorilor.

În consecință, Inspecția procurorilor a examinat acțiunile ex-procurorului Roman Statnii, reflectate în sesizările disciplinare de referință, prin prisma abaterii disciplinare prevăzute în art.38 lit. a) și e) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016 (în vigoare de la 01.08.2016), îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu și încălcarea gravă a legii.

Totodată, prin Deciziile din 06.04.2020 și 22.04.2021, Inspecția procurorilor a transmis materialele procedurii disciplinare în privința ex-procurorului Roman Statnii Colegiului de disciplină și etică, pentru examinare.

III. Constatările Colegiului de disciplină și etică

Prin Hotărârea nr.3-51/2021 din 22.12.2021, Colegiului de disciplină și etică a încetat procedura disciplinară în privința ex-procurorului în Procuratura Anticorupție, Roman Statnîi, pe motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară.

În acest sens, Colegiul de disciplină și etică a stabilit că sancționarea disciplinară a ex-procurorului Roman Statnîi, pentru pretinsa încălcare admisă la pornirea urmăririi penale în cauzele penale supuse verificării nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx, ar încălca principiul respectării independenței decizionale a procurorului.

De asemenea, Colegiul a subliniat că, alegațiile privind faptul că ex-procurorul Roman Statnîi, în lipsa bănuielii rezonabile, neîntemeiat a dispus pornirea urmăririi penale, nu constituie în sine temei pentru atragerea la răspundere disciplinară a procurorului. Or, procurorul își desfășoară activitatea în baza principiului independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Astfel, ex-procurorul Roman Statnîi nu îi poate fi imputat faptul că a dispus pornirea urmăririi penale, a întreprins acțiuni de urmărire penală și măsuri speciale de investigație pentru a cerceta cazul, inclusiv sub aspect de colectare a probelor necesare cu privire la existența infracțiunii.

Totodată, Colegiul a reținut că, ex-procurorul Roman Statnîi nu îi poate fi imputat drept abatere disciplinară faptul că, în ordonanțele de pornire a urmăririi penale și de punere sub învinuire, acesta nu ar fi indicat la concret modul de comitere a faptei infracționale, și anume, dispozițiile exprese din actele normative pe care persoana pusă sub învinuire le-ar fi încălcat. Or, aceste acte totuși conțin minimul legal prevăzut de art.art. 255 și 281 din Codul de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul a constatat că, este inadmisibilă sancționarea procurorului pentru modalitatea de expunere în ordonanța de pornire a urmăririi penale, modalitatea de expunere a învinuirii.

Cu referire la preținsele omisiuni admise de către ex-procurorul Roman Statnîi la dispunerea și efectuarea unor măsuri speciale de investigație, acțiuni de urmărire penală - percheziții, ridicarea informațiilor, aplicarea sechestrelor, Colegiul a menționat că, deși în opinia inspecției procurorilor efectuarea acestor acțiuni a fost nemotivată, chiar ilegală, totuși judecătorii de instrucție care au autorizat aceste măsuri speciale de investigație, acțiuni de urmărire penală, măsuri de constrângere, și anume de competența procesuală a acestora ține verificarea temeiniciei demersurilor procurorilor și autorizarea acestora, au fost de altă părere și le-au autorizat.

Totodată, Colegiul a constatat că, demersurile prin care s-a solicitat efectuarea măsurilor speciale de investigație au fost supuse controlului de către judecătorii de instrucție. Prin urmare, constatările privind temeinicia dispunerii efectuării măsurilor speciale de investigație, verificarea legalității efectuării acestora, nu țin de competența Colegiului, dar a judecătorului de instrucție. Pe cale de consecință, eventual, constatările Colegiului nu pot prevala actului judecătoresc emis de instanță.

În aceeași ordine de idei, Colegiul a reținut că, în speță, efectuarea măsurilor speciale de investigații autorizate în privința persoanelor care nu au statut procesual, de asemenea, nu constituie în sine o încălcare a prevederilor legale, respectiv această omisiune nu poate fi imputată ex-procurorului Roman Statnîi.

De asemenea, Colegiul a precizat că, acțiunile de urmărire penală -

perchezițiile, pretins a fi ilegale, au fost autorizate de către judecătorii de instrucție, care au verificat concomitent necesitatea și temeinicia acestora, iar participanții nu au contestat legalitatea acțiunilor efectuate. În aceeași manieră fiind autorizată și punerea bunurilor sub sechestru în cauza penală în speță.

Cu referire la recunoașterea neîntemeiată în calitate de părți vătămate și audierea unor acționari ai ÎM „XXXXXXXX” SA, XXXXX XXXXX, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXX XXXX și XXXXX XXXXXXX, Colegiul de disciplină și etică a reținut că aceste acțiuni în sine nu constituie o încălcare a normei procesual-penale, și respectiv, o abatere disciplinară. Or, potrivit prevederilor art.59 Cod de procedură penală, parte vătămată este considerată persoana fizică sau juridică căreia i s-a cauzat prin infracțiune un prejudiciu moral, fizic sau material, recunoscută în această calitate, conform legii, cu acordul victimei.

Astfel, Colegiul a constatat că, la caz, cetățenii XXXXX XXXXX, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXX XXXX și XXXXX XXXXXXX, au fost recunoscuți în calitate de părți vătămate în baza cererilor personale, iar calitatea lor de părți vătămate a fost contestată de către alți participanți la proces procurorului ierarhic superior și judecătorului de instrucție, actele respective nefiind anulate.

Cu referire la pretinsa reținere, aplicare și menținere ilegală în stare de arest a învinuiților XXXXXXX XXXXX, XXXXXXX XXXXXXXXXXX, XXX XXXXX, XXX XXXX, XXXX XXXX, XXXXX XXXXX, XXXXXXX XXXXXXXXXXX și XXXX XXXX, Colegiul a subliniat că, persoanele menționate au fost deținute în stare de arest la solicitarea procurorului, însă în baza încheierilor instanțelor de judecată. Astfel, instanța de judecată a apreciat demersurile procurorului de aplicare și prelungire a măsurii preventive sub formă de arest preventiv drept întemeiate. Legalitatea aplicării/prelungirii măsurii preventive - arestarea preventivă a fost verificată și de către Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, fiind respinse recursurile avocatului.

Astfel, Colegiul a reiterat că, constatările sale nu pot prevala actului judecătoresc emis de instanță, fapt ce exclude sancționarea disciplinară a ex-procurorului Roman Statnîi.

Pe cale de consecință, Colegiul a reținut că, aceleași temeuri care au stat la baza inițierii procedurilor disciplinare în privința ex-procurorului Roman Statnîi, au constituit și obiectul examinării în cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, pornită la 02.03.2020 de Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, în baza art.328 alin.(3) lit.d), art.306 alin.(2) lit.a) și art.308 alin.(1) din Codul penal.

În cadrul cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxx, la 27.01.2021, i-a fost înaintată învinuirea lui Roman Statnîi, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunilor prevăzute la art.328 alin.(3) lit. b) din Codul penal, art.332 alin.(2) lit. b), din Codul penal, art.308 alin.(1) din Codul penal și art.306 alin.(2) lit. a) din Codul penal.

Prin încheierea judecătorului de instrucție din 30.07.2021, a fost anulată ordonanța de pornire a urmăririi penale în cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx.

În concluzie, verificând materialele cauzei disciplinare și explicațiile ex-procurorului Roman Statnîi, Colegiul de disciplină și etică a conchis că acesta nu a fost comis o abatere disciplinară.

IV. Circumstanțele și motivele expuse în contestație

La 29.12.2021, Inspecția procurorilor a înregistrat la Consiliul Superior al Procurorilor o contestație împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-51/2021 din 22.12.2021, solicitând casarea acesteia și adoptarea unei noi hotărâri, conform prevederilor art. 86 alin. (3) lit. b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Potrivit autorului contestației, Colegiul a adoptat o hotărâre părtinitoare, întemeiată numai pe argumentele ex-procurorului Roman Statnîi, fără a da apreciere probelor anexate la materialele procedurii disciplinare, care pe deplin dovedesc vinovăția lui Roman Statnîi în comiterea abaterii disciplinare.

Totodată, Inspecția procurorilor consideră că, la adoptarea Hotărârii de către Colegiul de disciplină și etică, nu s-a ținut cont de prevederile art. 52 din Codul de procedură penală, potrivit cărora procurorul, în conformitate cu atribuțiile în cadrul urmăririi penale, verifică calitatea probelor administrate, veghează ca orice infracțiune să fie descoperită, orice infractor să fie tras la răspundere penală și ca nicio persoană să nu fie urmărită penal fără să existe indici temeinici că a săvârșit o infracțiune.

De asemenea, Colegiul nu a luat în considerație faptul că, exercitarea defectuoasă a urmăririi penale de către ex-procurorul Roman Statnîi a avut ca consecință compromiterea actului de justiție și încălcarea flagrantă a drepturilor procesuale ale participanților în procesele penale.

În context, inspectorul a subliniat că, judecătorii de instrucție, care au autorizat măsurile speciale de investigație, inclusiv cele de constrângere, au verificat temeinicia demersurilor procurorilor, dar nu au examinat fondul cauzei și nu puteau cunoaște despre interesele personale ale procurorilor, care au ieșit la iveală în cadrul efectuării acțiunilor de urmărire penală în cauzele inițiate în privința procurorilor Roman Statnîi și Viorel Morari, care în prezent se află în proces de desfășurare.

În opinia Inspecției procurorilor, erorile procesuale admise de către procurorul Roman Statnîi nu pot fi apreciate ca erori justificate, deoarece în rezultatul lor au survenit efecte negative, pe de o parte asupra drepturilor părților în dosar, iar pe de altă parte, au adus atingere imaginii Procuraturii.

V. Procedura în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor

Poziția Inspecției procurorilor

În ședințele Consiliului Superior al Procurorilor, Inspecția procurorilor a fost reprezentată de către inspectorii Tudor Gratii și Constantin Miron, care au susținut argumentele formulate în contestația înaintată împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică.

Suplimentar, inspectorul Constantin Miron a menționat că, comportamentul manifestat de către ex-procurorul Roman Statnîi este de natură să inducă ideea unei funcționări defectuoase a sistemului procuraturii și a sistemului justiției, în general, cu consecința alterării opiniei publice cu privire la probitatea și corectitudinea pe care, în mod legitim, orice persoană le așteaptă de la un procuror, căruia îi încredințează apărarea drepturilor sale.

Totodată, Inspecția procurorilor a concluzionat că ex-procurorul Statnîi Roman, în gestiunea căruia era cauza penală în care au fost învinuite Xxx Xxxx și alții, nu a respectat drepturile și interesele legitime ale participanților la proces, adică

nu și-a exercitat atribuțiile de serviciu în mod imparțial, onest, ireproșabil, ca să dea dovadă de o înaltă ținută morală și maximă corectitudine, și să contribuie la realizarea eficientă și efectivă a actului de justiție.

În sensul dat, a fost menționată decizia definitivă a Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru din 18.06.2025, prin care s-au admis cererile de apel declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală împotriva Hotărârii Judecătorei Chișinău sediul Centru din 18.03.2024, fiind micșorată mărimea cuantumului prejudiciului moral de la 1.000.000 lei la 400.000 lei.

În opinia inspectorului Constantin Miron, maniera în care a acționat ex-procurorul Roman Statnîi denotă că din perspectiva laturii subiective, această abatere a fost comisă cu intenție directă, or, era conștient că încalcă norme de drept material și procesual, dându-și seama de consecința prejudiciabilă a acțiunilor sale.

Totodată, Inspekția procurorilor a apreciat poziția ex-procurorului Roman Statnîi privind nelegalitatea actului administrativ contestat, ca lipsită de temei juridic și contrazisă de prevederile legale incidente, or, procurorii Vitalie Costișanu și Ion Caracuian, aflând despre ilegalitățile comise de procurorul Roman Statnîi, au sesizat Inspekția procurorilor fiind în exercitarea atribuțiilor funcționale.

În partea ce ține de încadrarea juridică a abaterilor disciplinare, inspectorul a menționat că lit.e) din art.38 Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură (*încălcarea gravă a legii*), care i se incriminează ex-procurorului Roman Statnîi, a fost abrogată la data de 04.08.2023 prin Legea nr.200 din 31.07.2023. În aceste circumstanțe, în prezent, procurorului nu-i poate fi imputată încălcarea unor norme care nu mai sunt prevăzute ca abatere disciplinară.

Referitor la lit. e¹) din aceeași articol (*săvârșirea, în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, a unor acțiuni sau inacțiuni prin care, cu intenție ori din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale unor persoane fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale cu privire la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte*), a reținut că, norma a fost introdusă prin Legea nr.205 din 26.11.2020, în vigoare din 25.12.2020, adică după consumarea acțiunilor încadrate ca și abatere disciplinară ale ex-procurorului Roman Statnîi, motiv pentru care, în prezent, cu toate că sunt elemente ale acestei abateri disciplinare, aceasta nu poate fi reținută.

Cu referire la lit.a) din art.38 Legea nr.3/2016, incriminată ex-procurorului Roman Statnîi, inspectorul a subliniat că, prin Legea nr.200 din 31.07.2023, în vigoare din 04.08.2023, lit.a) s-a modificat, concretizându-se „*îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art.6 alin.(3)*”. În mod evident, această îngustare a obligațiilor îndeplinite necorespunzător, induce un caracter mai favorabil al normei incriminatorii, situație ce determină și caracterul retroactiv al acesteia.

În acest sens, Inspekția procurorilor consideră că în acțiunile ex-procurorului Roman Statnîi urmează a fi reținută și constatată abaterea disciplinară prevăzută la art.38 lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, încadrată juridic după indicii calificativi - *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3), în particular, lit.a), să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, jurisprudența Curții Constituționale și a*

Curții Europene a Drepturilor Omului, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și lit.b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii.

Cu referire la această calificare, a menționat că ex-procurorul Roman Statnîi, pe lângă condițiile stricte de a porni urmărirea penală, autorizarea și prelungirea măsurilor speciale de investigații, prelungirea măsurilor preventive, autorizarea efectuării perchezițiilor, avea sarcina prescrisă de lege de a contribui la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății.

La fel, inspectorul a menționat că procurorul Roman Statnîi era obligat să respecte Indicația Procurorului General nr.1-1d/12-5702 din 01.11.2012 privind aplicarea corectă a noilor prevederi art.269 Cod de procedură penală ce țin de competența organului de urmărire penală a Centrului Național Anticorupție; Ghidul pentru procurori privind arestarea preventivă aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.31/28 din 05.07.2017 și Ghidul privind metodică de urmărire penală a infracțiunilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.41/26 din 06.09.2018.

Inspecția procurorilor a solicitat casarea Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 3-51/21 din 22.12.2021 și adoptarea unei noi hotărâri, prin care în acțiunile ex-procurorului Roman Statnîi să fie constatată abaterea disciplinară prevăzută la art.38 lit.a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, cu sistarea procedurii disciplinare, în legătură cu încetarea raportului de serviciu.

Poziția ex-procurorului Roman Statnîi

Roman Statnîi a susținut poziția relatată în referința depusă asupra contestației Inspecției procurorilor împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-51/21 din 22.12.2021.

Acesta a menționat că procedura disciplinară a fost inițiată cu încălcări, întrucât, actul de sesizare nu întrunește condițiile de formă, remarcând că procurorul delegat în cadrul PCCOCS, Vitalie Costișanu, nu este nemijlocit și nu poate fi ierarhic superior pentru un procuror din procuratura specializată – în speță Procuratura Anticorupție, pentru a constata acțiuni ilegale și a se expune asupra acestora.

Totodată, a precizat că, prin decizia din 11.09.2019, inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Vasile Godoroja, a supus examinării legalitatea acțiunilor Procurorului în Procuratura Anticorupție, Roman Statnîi, la exercitarea urmăririi penale pe cauza penală nr. xxxxxxxxxx. Ca rezultat, prin decizia menționată, acțiunile procurorului Roman Statnîi au fost recunoscute ca legale, fiind constatate lipsa temeiurilor pentru atragerea la răspundere disciplinară a procurorului, procedura fiind încetată.

Ex-procurorul Roman Statnîi a menționat că, în procedura de control desfășurată de inspectorul Vasile Godoroja, au fost acoperite toate acțiunile procurorului efectuate în cadrul cauze penale nr. xxxxxxxxxx, iar circumstanțele de fapt examinate prin decizia din 11.09.2019, până la momentul actual produc efecte, fapt confirmat prin răspunsul nr. 35-31/15-327 din 06.04.2020. Or, faptele constatate printr-o decizie irevocabilă nu pot fi contestate într-un alt litigiu și, prin urmare, constituie o prezumție absolută - cu condiția participării aceluiași persoane.

Acesta a catalogat acțiunile de control desfășurate de inspector ca neîntemeiate, susținând că sesizarea procurorului Vitalie Costișanu, potrivit art.4.1 lit. c) din Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției procurorilor, urma a fi apreciată ca una depusă repetat și care nu conține probe noi. Drept urmare, trebuia să se dispună soluția de încetare a procedurii de control în legătură cu netemeinicia sesizării.

În opinia ex-procurorului Roman Statnîi, acțiunile de control desfășurate contravin principiului „*non bis in idem*”, care nu se limitează la a reglementa numai dreptul de a nu fi condamnat de două ori pentru aceeași faptă, ci se referă și la dreptul de a nu fi urmărit sau judecat de două ori pentru aceeași faptă.

Pe de altă parte, a susținut că, încălcările imputate lui în activitatea desfășurată pe cauzele penale din gestiune au fost formulate cu caracter general, fiind o opinie subiectivă asupra existenței/inexistenței unei abateri disciplinare.

Referitor la alegațiile privind faptul că, contrar prevederilor art. 274 din Codul de procedură penală, nu a asigurat efectuarea unei investigații efective și, în lipsa mijloacelor de probă, neîntemeiat a dispus pornirea urmăririi penale în cauza xxxxxxxxxx, a menționat că acestea nu constituie în sine temei pentru tragerea la răspundere disciplinară a procurorului. Or, procurorul își desfășoară activitatea în baza principiului independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

A precizat că, faptele respective urmau a fi apreciate în ordine ierarhică de către un procuror abilitat cu așa înputerniciri, sau judecătorul de instrucție în ordine de control judiciar, nu și de un funcționar public care, în mod teoretic, nici nu avea dreptul de a avea acces la materialele cauzelor penale, chiar dacă pe ele au fost adoptate soluții sau, cu atât mai mult, acestea se află în procedură.

De asemenea, a subliniat că, doar instanța de judecată, prin eventuala sentință de condamnare/achitare, poate decide asupra existenței/lipsei componentei de infracțiune în acțiunile unei persoane, la etapa pornirii urmăririi penale fiind suficientă stabilirea preliminară a temeiurilor rezonabile de pornire a urmăririi penale.

În partea ce ține de nerespectarea condițiilor prevăzute de art. 132¹ Cod de procedură penală la dispunerea și efectuarea măsurilor speciale de investigații, de către reclamant, se notează că demersurile respective au fost supuse controlului necesității de către judecătorul de instrucție.

În sensul dat a precizat că, procurorul Vitalie Costișanu căruia, prin ordonanța Procurorului General i s-a dispus exercitarea urmăririi penale, nu a anulat rezultatele măsurii speciale de investigație, pe care le-a catalogat arbitrar ca ”neîntemeiate” și ”în mod abuziv”, precum nici Procurorul General nu a dispus ca procuror ierarhic superior, în baza art.53¹ alin. (2) lit.d) din Codul de Procedură penală, nulitatea rezultatelor măsurii speciale de investigație.

Astfel, încheierile aferent măsurilor speciale de investigație, despre care se spune că au fost ”neîntemeiate” și ”dispuse în mod abuziv”, sunt irevocabile, nefiind atacate și producând efecte juridice, iar concluziile inspectorului sunt neîntemeiate.

Referitor la acțiunile de percheziție efectuate, a menționat că necesitatea și temeinicia acestora a fost autorizată de judecătorul de instrucție, iar participanții nu au contestat legalitatea acțiunii efectuate, astfel nu au invocat nici un prejudiciu, prin urmare nu există.

În partea ce vizează aplicarea sechestrelor, catalogate de autorul sesizării ca

„abuzive”, a explicat că măsurile asigurătorii au fost aplicate cu autorizarea judecătorului de instrucție, iar legalitatea sechestrelor aplicate a fost verificată de procurorii ierarhici inclusiv din Procuratura Generală și judecătorii de instrucție, inclusiv Colegiul penal al Curții de Apel, care examinând plângerile formulate nu au emis careva acte de constatare a încălcărilor.

În concluzie, a calificat ca fiind absolut neîntemeiate și nefondate acuzațiile aduse în conținutul sesizării și raportul Inspecției procurorilor în privința sa, acuzații care au avut o conotație vădit demonstrativă de selectare a anumitor procurori din cadrul Procuraturii Anticorupție, care urmează a fi sancționați pentru a se prevala de o presupusă instituire a legalității și corectitudinii în interiorul sistemului Procuraturii odată cu schimbarea conducerii acesteia.

În temeiul art.86 alin. (3) lit.a) din Legea cu privire la Procuratură, Roman Statnîi a solicitat menținerea hotărârii contestate.

VI. Motivarea soluției Consiliului Superior al Procurorilor

Analizând în ansamblu circumstanțele procedurii disciplinare și evaluând explicațiile oferite în cadrul ședinței de examinare a contestației, urmare a deliberărilor, Consiliul Superior al Procurorilor constată că temeiurile invocate în contestația formulată de Inspecția procurorilor nu sunt de natură să răstoarne concluziile la care a ajuns Colegiul de disciplină și etică prin Hotărârea nr.3-51/2021 din 22.12.2021.

Pe această dimensiune, Consiliul Superior al Procurorilor consemnează că, în esență, contestația formulată împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică, reprezintă o reiterare a argumentelor reflectate în deciziile emise de Inspecția procurorilor la 06.04.2020 și respectiv, la 22.04.2021. Aceasta nu aduce elemente noi sau circumstanțe suplimentare care să justifice revizuirea concluziilor deja adoptate și să fundamenteze o soluție diferită.

Consiliul consideră necesar a evidenția că, o contestație trebuie să fie motivată corespunzător, să conțină raționamente argumentate și detaliate, precum și să indice clar temeiurile juridice care ar putea demonstra netemeinicia sau ilegalitatea hotărârii contestate. În lipsa unor astfel de argumente, contestația se limitează la exprimarea unui dezacord subiectiv față de soluția adoptată, care, în sine, nu poate constitui un temei legal pentru a considera hotărârea neîntemeiată ori lipsită de legalitate.

Totodată, contestația trebuie să includă raționamente clare și solide, cu trimitere expresă la dispozițiile legale incidente speței, care să evidențieze eventualele erori de procedură sau deficiențe în modul de soluționare a cauzei, precum și să demonstreze modul în care acestea au afectat temeinicia hotărârii Colegiului de disciplină și etică.

Prin urmare, Consiliul constată că Inspecția procurorilor nu a prezentat argumente convingătoare și bine fundamentate care să pună în mod real la îndoială concluziile Colegiului de disciplină și etică, La caz, o simplă relatare a circumstanțelor faptice nu poate constitui, în mod autonom, temei pentru revizuirea soluției adoptate.

În acest context, este relevant de menționat că, potrivit CEDO, o motivare excesiv de succintă sau necorespunzătoare în raport cu complexitatea cauzei echivalează, practic, cu inexistența motivării. Or, numai prin pronunțarea unei hotărâri motivate poate fi realizat un control public al administrării justiției (cauza Hirvisaari vs Finlanda, hotărârea din 27 septembrie 2001).

În egală măsură, CtEDO a statuat că instanțele naționale nu au obligația de a răspunde detaliat fiecărui argument al părților, mai ales dacă acesta este invocat în mod repetat. Extinderea obligației de motivare depinde de caracterul deciziei și de circumstanțele cauzei. În cazul în care instanța supremă refuză admiterea unei contestații pe motiv că nu sunt întrunite temeiurile legale, o motivare succintă poate fi suficientă pentru respectarea cerințelor art. 6 din Convenție (*Bachowski v. Polonia*, 2.10.2010).

Sub acest aspect, Consiliul notează că, în concepția Curții Europene, art. 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (cauza *Van de Hurk v. Olanda*, nr. 16034/90 din 19 aprilie 1994, *Immeubles Groupe Kosser v. Franța*, nr. 38748/97 din 9 martie 1999).

În altă ordine de idei, Consiliul reiterează că, în conformitate cu art. 46 alin. (1) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, procedura disciplinară trebuie să stabilească în mod clar faptele imputate procurorului și circumstanțele în care acestea au fost comise, având la bază probe clare.

Astfel, existența unei abateri disciplinare în comportamentul procurorului trebuie să fie bine fundamentată, să conțină aprecieri juridice temeinice și să explice tangența cu circumstanțele particulare ale situației descrise.

Potrivit doctrinei și jurisprudenței în materia răspunderii disciplinare, s-a stabilit, cu valoare de principiu, că abaterea disciplinară reprezintă încălcarea cu vinovăție de către persoană a îndatoririlor corespunzătoare funcției pe care o deține sau a normelor de conduită profesională prevăzute de lege (*Hotărârea Curții Constituționale nr.24 din 14.09.2016, §73*).

Pentru a fi angajată răspunderea disciplinară a unui procuror, este necesară întrunirea cumulativă a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în absența oricăruia dintre aceste elemente, nu se poate dispune aplicarea vreunei sancțiuni disciplinare.

Vom notă că, o abatere disciplinară poate fi sancționată doar atunci când se constată cu certitudine că procurorul a încălcat legea în cadrul activității sale profesionale, având o vinovăție directă sau indirectă în săvârșirea acelei fapte.

În circumstanțele expuse, se reține că, în speță, se invocă abateri ce derivă din activitatea procesual-penală a ex-procurorului Roman Statnîi la pornirea și instrumentarea cauzelor penale nr. xxxxxxxxxxxx și nr. xxxxxxxxxxxx, activitate ce cuprinde ansamblul elementelor raționamentului logico-juridic al procurorului în instrumentarea cauzei ce i-a fost repartizată spre soluționare.

În sensul dat, Consiliul consideră necesar a nota că, atunci când se pune în discuție modul în care un procuror a interpretat și a aplicat o normă materială sau procesuală, este necesară o precauție deosebită, pentru a nu diminua valoarea principiului de liberă apreciere a probelor, care recunoaște în subsidiar elementul „propriei convingeri” și reprezintă o garanție a independenței procurorului.

Or, art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016 prevede expres că procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Prin urmare, obiectul verificării disciplinare nu-l poate constitui raționamentul

logico-juridic al procurorului chemat să instrumenteze o cauză. Opinia pe care acesta și-o formează nu poate fi cenzurată decât în căile de atac prevăzute de lege și nu poate forma obiectul unei verificări disciplinare.

În acest context, este relevantă și jurisprudența CEDO, întrucât Curtea subliniază constant că, imparțialitatea judecătorului/procurorului se apreciază atât conform unei abordări subiective, care ia în considerare convingerile personale sau interesele într-o cauză, cât și conform unui test obiectiv, care stabilește dacă judecătorul/procurorul a oferit garanții suficiente pentru a exclude vreo îndoială motivată din acest punct de vedere (cauza Demicoli v. Malta, nr. 13057/87, hotărâre din 27 august 1991, §40).

În aceeași ordine de idei, Consiliul reiterează că, unele fapte ce pot constitui abateri disciplinare, pretins a fi săvârșite de către ex-procurorului Roman Statnîi la gestionarea cauzelor penale nr. xxxxxxxxxxxx și nr. xxxxxxxxxxxx, au fost investigate sub aspectul disciplinar în cadrul sesizării adresate de către Xxx Xxxx la 15.08.2016.

Astfel, prin decizia din 11.09.2019, Inspecția procurorilor a dispus încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura Anticorupție, Roman Statnîi, pe motivul lipsei temeiului de tragere la răspundere disciplinară.

Având în vedere argumentele expuse, Consiliul Superior al Procurorilor decide respingerea contestației și menținerea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-51/2021 din 22.12.2021.

Pornind de la raționamentele expuse *supra*, urmare a exprimării votului de către membrii Consiliului Superior al Procurorilor prezenți la ședință, cu 4 voturi „*pro admiterii contestației*” și 5 voturi „*contra admiterii contestației*”, în temeiul art.37, art.70 alin.(1) lit. f), art.77, art. 86 alin.(3) lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură; Regulamentului Consiliului Superior al Procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor-

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A respinge contestația înaintată de Inspecția procurorilor, cu menținerea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-51/2021 din 22.12.2021.

2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ